

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2015-03-24
Besvaras senast
2015-04-14

Till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke (MP)

2014/15:434 Valhemligheten och det svenska valsedelssystemet

Med anledning av det vid den tiden eventuellt förestående extra valet gästades konstitutionsutskottet före jul av Valmyndigheten. Jag tog då upp den kritik som riktas mot Sverige för att vi inte tillräckligt respekterar principen om hemliga val, det vill säga omständigheten att de som ska rösta är tvungna att välja sin valsedel inför öppen ridå, såvida man inte har varit förutseende nog att ha med sig valsedeln hemifrån.

I samband med höstens val var det ett antal statsvetare som kritiserade denna ordning på DN Debatt (den 14 september). Min fråga till Valmyndigheten gällde om man hade funderat på detta och i så fall – hade man några tankar om hur systemet kan förbättras? Krävs det regeländringar eller skulle det räcka med att myndigheten skriver nya anvisningar? Från Valmyndigheten gjordes klart att vad som behövs är en översyn av hela valsedelssystemet.

Valmyndigheten förklarade att man är bunden av regelverket som säger att valsedlar ska tillhandahållas i närheten av ”skärmarna” i vallokalen. I strikt mening anses valhemligheten inte vara röjd, eftersom väljarna kan plocka med sig samtliga partiets valsedlar in i valbåset. Gör man så avslöjar man inte vad man röstar på.

Onsdagen den 18 mars deltog statsrådet Alice Bah Kuhnke i en utfrågning på Kulturhuset i Stockholm. Själv hade jag ingen möjlighet att närvara men har tagit del av evenemanget via länken <http://bambuser.com/v/5360269>. Statsrådet får bland annat en fråga som just tar upp kritiken mot den bristande valhemligheten i Sverige och frågeställaren undrar om det är något som statsrådet tänker titta på. På det svarar statsrådet ja, och om jag uppfattar inspelningen korrekt välkomnar Alice Bah Kuhnke de kritiska rapporterna och tycker det är ”ovärdigt” att Sverige ska behöva få den typen av kritik.

Att döma av statsrådets svar på Kulturhuset är vi överens om att kritiken mot den svenska valhemligheten är befogad och att det är demokratiskt tveksamt med ett system där väljarna i närvaro av andra tvingas plocka på sig alla partiets valsedlar för att inte avslöja på vilket parti man lägger sin röst. Dessutom innebär det ju en kapital- och miljöförstöring av stora mått att, som vid senaste valet, trycka upp och distribuera långt över 600 miljoner valsedlar, varav bara någon förtio procent kommer till användning.

Förutsatt att inget extra val kommer att utlysas under resterande mandatperiod är det drygt tre år kvar till nästa val.

Jag vill därför ställa följande fråga till kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke:

Vad vill ministern göra för att det svenska valsedelssystemet ska nå upp till godtagbara krav på bevarad valhemlighet i valet 2018?

.....

Maria Abrahamsson (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors